

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoCsp/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120207287
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8120207287.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta v spore žalobkyne: C. I., G.. XX.XX.XXXX, K. Z. XXXX/XX, XXX XX O. - G. Š., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - Dúbravka, IČO: 42 185 190, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 680,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 9Csp/106/2020-37 z 28. septembra 2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 500,- eur a vo výroku o trovách konania.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 500,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že Okresný súd Prešov rozsudkom, č. k. 15C/102/2016-192 zo 7. marca 2019 zaviazal žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 680,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z tejto sumy od 27. apríla 2016 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Súd prvej inštancie mal z výsledkov vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaný vo vzťahu k žalobkyni porušil minimálne ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) tým, že inkasoval úroky, na ktoré nemal právny nárok a ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. marca 2015.

4. S poukazom na neexistenciu kritérií pre určovanie výšky finančného zadostučinenia mal súd prvej inštancie za to, že pre výšku finančného zadostučinenia môže byť podstatnou aj suma, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobkyne obohatiť, a preto považoval za primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- eur.

5. Súd prvej inštancie predmet sporu právne posúdil podľa § 3 ods. 5 posledná veta (v znení účinnom do 9. júna 2013 a v znení účinnom od 10. júna 2013) zákona o ochrane spotrebiteľa.

6. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP a s ohľadom na skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná (keďže v konaniach, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu je úspechom úspech v základe nároku), priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 500,- eur a výroku o trovách konania odvolanie žalovaný. Namietal, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, teda odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietané nesprávne skutkové zistenia vzhľadom na to, že žalobkyňa neodôvodnila jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo - právneho vzťahu medzi ňou a žalovaným, žiadnym spôsobom netvrdila a nepreukázala, že si nespĺnil svoju poučovaciu povinnosť voči nej a nepreukázala, ani nevysvetlila, v čom má spočívať primeranosť finančného zadosťučinenia. Mal za to, že pri určení výšky finančného zadosťučinenia musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda či v konkrétnom prípade žalobkyňa utrpela nejakú morálnu ujmu a v akom rozsahu. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci žalovaný tvrdil, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni by prichádzalo do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak, čo však podľa neho nepredstavuje daný prípad. Zároveň sa domnieval, že neprejavenie absolútne žiadneho záujmu v podobe oboznámenia sa s ustanoveniami zmluvy a pochopenia ich obsahu zo strany žalobkyne, nemôže byť na jeho ujmu. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žalovaný žiadal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

8. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného v súdom určenej lehote nevyjadrila.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v súlade s ustanovením § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že odvolania žalovaného nie je dôvodné. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu a na príslušnej webovej stránke najmenej 5 dní pred rozhodnutím.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Súd prvej inštancie v predmetnom spore vykonal potrebné dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam a z týchto vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného uvádza nasledovné.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porovnaj najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

15. Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy tak môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/102/2016 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie povinnosti tak, ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Okresný súd Prešov rozsudkom, č. k. 15C/102/2016-192 zo 7. marca 2019 uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 680,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z tejto sumy od 27. apríla 2016 do zaplatenia. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že podľa vyššie citovaného ustanovenia vznikol žalobkyni voči žalovanému nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd konštatuje, že ani právna úprava účinná v čase uplatnenia nároku žalobkyne nevyžadovala pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie vznik ujmy spotrebiteľa; postačovala totiž len hrozba vzniku ujmy. Je zrejmé, že žalobkyni takáto ujma hrozila, keďže na základe zmluvy o úvere z 20. augusta 2009 sa žalovaný mohol domáhať vymoženía plnení, na ktoré nemal nárok a takéto plnenia aj reálne od žalobkyne vymôcť.

17. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu je nárok na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa daný.

18. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd považuje sumu 500,- eur za primeranú, pričom rovnako ako súd prvej inštancie zdôrazňuje, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- eur, ktoré je podľa názoru odvolacieho súdu adekvátnym vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

19. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana mala v odvolacom konaní plný úspech, teda má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).